

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΔΙΚΗΜΑΔΩΤΟΣ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ



Ο ΚΑΤΑΣΤΙΚΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἡ συνέχεια τῆς μυστηριώδους ὑποθέσεως ποῦ ἀνεστάτωσε τὰς Ἀθήνας τὸ 1892. Ἡ μαρτυρία τοῦ Παπα-Καλκούτα. Εἶνε ὁ δῆμιος Νταῆ-Γιώργης; Τί εἶπε ὁ ἀρχιφύλαξ Μπαχώρης. Ὅπου ὁ Μπαξικατάρης πελαγοῦναι!... Ἡ ἀγκανάκης τοῦ Καταστικτοῦ. Οἱ παλινοὶ συμπαῆται τοῦ Τζαβέλλα χωρίζονται σὲ δύο στρατόπεδα. Νέον φῶς. Ἡ κατάθεσις ἐνὸς Ἀθηναίου φαρᾶ κ.τ.λ.

Δ'.

Στὴ συνοικία τῆς Νεαπόλεως κατοικοῦσε τὰ γυμνασία ἐκεῖνα ὁ ἱερεὺς Ἰωάννης Γεωργιόπουλος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔβασκῶσε τὸ ἱερατικὸν τοῦ ἐπάγγελμα, γιατί ἦταν πολὺ πλούσιος καὶ ἰδιοκτήτης πολλῶν σπιτιῶν. Οἱ γείτοκες τῆς συνοικίας τὸν ὠνόμαζαν «Ὁ Παπὰ - Καλκούτας», γιατί ὁ παπὰς αὐτοῦ εἶχε φύγει πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆν Ἑλλάδα, ἐπῆγε καὶ ἐγκατεστάθη στὴν Καλιζούτα τῶν Ἰνδιῶν, ὅπου, ἱερωουργώντας στὴν Ἑλληνικὴ Κοινότητα τῆς πόλεως αὐτῆς, ἐσχρμάτισε περιουσία καὶ κατόπιν ξαναγύρισε στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγκατεστάθη στὰς Ἀθήνας.

Ὁ παπὰς λοιπὸν αὐτὸς ἐπέφυγε μιὰ μέρα στὸ Μητροπολιτῆ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ διηγήθη τ' ἀκόλουθα περιεργὰ συμβεβηκότα μὲ τὸν μυστηριώδη Καταστικτὸ Ἀνθρώπου:

Μιὰ μέρα, στὴν Καλιζούτα, παρουσιάστηκε μ' αμφοῦ τὸν παπὰ ὁ Καταστικτὸς καὶ τοῦ εἶπε:

— Κατάγομαι καὶ ἐγὼ ἀπὸ τῆν Ἑλλάδα, ὅπου ἔκανα ἓνα ἐγγλῆμα καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ ἐπιστρέψω... Ἐχῶ γλίτες λίρες. Θὰ σοῦ τίς ἀφήσω, παπὰ μου, καὶ μὴ τοῦς φυλάξῃς. Τίς ἐμπιστεύομαι στὴν ἱερωσύνη σου, καὶ ἔχω γυρίσει μὲ τὸ καλὸ, μὴ τίς δίνεις. Ἀν πεθάνω, μοιράσῃς τες στοὺς φτωχοῦς...

— Καὶ ποῦ θὰ πᾶς τόσα; τὸν ἐρώτησε ἐκείνος. Θὰ πάω μέσα, στὸ ἐσωτερικὸ τῶν Ἰνδιῶν... Θὰ πάω νὰ ἐργασθῶ.

Ὁ παπὰς ἐδέχθη τὴν παρακαταθήκη καὶ περιποιήθηκε τὸν ἀγνωστο, ὁ ὁποῖος δὲν ἦταν ἀκόμη ἐστιγματισμένος. Τοῦ ἐδῆλσε μάλιστα ὅτι ὀνομάζεται Κατετὰν Γιώργης...

Ἐτοῦ ὁ Κατετὰν Γιώργης ἀνεχώρησε καὶ γιὰ πολλὰ χρόνια δὲν ξαναφάνηκε στὴν Καλιζούτα. Ἐξαίνα, μιὰ μέρα, παρουσιάστηκε στὸ σπίτι τοῦ παπὰ, σὲ καλὸ γλῆμα. Τὴ φορὰ αὐτὴ ἦταν καταστικτὸς μὲ εἰκόνας ἀγρίων θηρίων. Ἐν τούτοις ὁ παπὰς τὸν ἐγνώρισε.

— Νά, ἔτσι, τοῦ εἶπε, εἶμαι πάλι ἀγνωστός καὶ θὰ μπορῶ νὰ ἐκκοροφῶ χωρὶς φόβο παντοῦ!

— Καὶ πῶς ἐγίνε; ἔτσι; Ποῦ σὲ ἐστιγματίσαν; τὸν ρώτησε ὁ παπὰς τῆς Καλιζούτας.

— Εἶχα πάει στὰ βάρη τῶν Ἰνδιῶν. Ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τῶν Ἰνδιῶν, οἱ λεγόμενοι Βοηθιάνες, βιάονταν, γιατί ἔτσι τὸ ἀπατεῖ ἡ θρησκεία τους... Τοῖς εἶπα πῶς θέλω νὰ γίνω καὶ ἐγὼ Βοηθιάνος. Μ' ἐπίπισαν καὶ αὐτοὶ καὶ μ' ἔκαναν ἔτσι... Τώρα θὰ φέρω γυρὸ τὸν κόμο καὶ θὰ μαζεῖνω παραδῆς ἀπὸ τοὺς χαζοῦς. Θὰ βγῶ στὸ Πανωροῦμα!...

Καὶ ὁ Καταστικτὸς ἐπῆρε τίς γλίτες λίρες ἀπὸ τὸν παπὰ καὶ ἔφυγε ἀπὸ τῆν Καλιζούτα γιὰ τὴν Εὐρώπη!...

Ὁ Μητροπολιτῆς Ἀθηνῶν, ἀφοῦ ἀκούσε τὴ διηγήσει αὐτὴ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Παπα-Καλκούτα, τὸν συμβούλευσε νὰ πᾶ στὸ Διεθνεὺς τῆς Ἀστυνομίας καὶ νὰ τοῦ τὴν ἐπαναλάβῃ. Ὁ παπὰς τὸ ἔκανε, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἡ «Ἀρσὸπολις» ἔγραψε:

«Ἐξ ὅλων τούτων ἤρχισαν νὰ κυκλοφοροῦν διάφοροι διαδόσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ καθένας προσφέρει τὸν ὀβολὸ τῆς φαντασίας του. Τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας εἶνε ὁ Καταστικτὸς Ἄνθρωπος, στοὺς δρόμους, στὰ σπίτια, στὰ καφενεῖα. Αἱ διαδόσεις αὐταὶ συνοχίζοντο περισσότερο τὴν ἀξιοτιμὸν οἰκογένειαν Τζαβέλλα, ἡ ὁποία συμφέρον ἔχει νὰ μᾶθῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλα καὶ αὐτὸς ὁ Κατετὰν Γεώργης, ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι ἔχει πάθει μικρὰν διανοητικὴν διατάραξιν, ἄρχισε νὰ ἐνοχλῆται καὶ

νὰ παθαίνεται περισσότερο. Μετὰ τὰς γενομένας ἐρεῦνας ἐν τῇ Διευθύνσει τῆς Ἀστυνομίας, οἱ κ. κ. Νικ. Ζορηπᾶς καὶ Ἰωάννης Τζαβέλλας παρέλαβον τὸν Καταστικτὸν Ἄνθρωπον καὶ, ὑποστασάζοντες αὐτὸν κατὰ τὴν κατάθεσιν ἐκ τοῦ ἀστυνομικοῦ καταστήματος, ἠθέλησαν νὰ τὸν μεταφέρουν παρὰ τὴν σεβαστὴν τὸν οἰκογενεῖα. Ἡκούσθη τότε λέγων ὁ Κατετὰν Γεώργης:

— «Ὁχ, ἀδελφεῖ! Βαρέθηκα... Ἐπὶ τέλους εἶμαι Ἀμερικανός... Ἀφήστε με νὰ φύγω...»

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ διαδόσις ἐπανεληθῆκεν μ' ἐπιμονὴν ὅτι ὁ Καταστικτὸς Ἄνθρωπος ἦταν ὁ ἄλλοτε δῆμιος Νταῆ-Γιώργης, ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἀστυνομίας, ὁ περιφημὸς Μπαϊρακτάρης, ἀνέλαθε νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ πρᾶγμα. Ὁ Μπαϊρακτάρης ἤξερε ὅτι, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Νταῆ-Γιώργη, ἀρχιφύλαξ στὸ Μπουρτζὶ τοῦ Ναυπλίου ἦταν ὁ λοξιάς Μπαχώρης, ὁ ὁποῖος, μετὰ ἔτη, (ἀποστρατευθεὺς ὡς ἀντιπολιταρχός), ἔξωσε στὰς Ἀθήνας, Ὁ Μπαϊρακτάρης, λοιπὸν τὸν ἐγνωρίζε προσωπικῶς, ἔστειλε, τὸν ἐκάλεσε στὴ Διεύθυνσιν καὶ τὸν ἔφερε σὲ ἀντιπαράστασι μὲ τὸν Καταστικτὸ Ἀνθρώπου...

Ὁ Μπαχώρης ἐβεβαίωσε τότε μὲ πᾶσαν ἐπισιμότητα, ὅτι ὁ Καταστικτὸς δὲν εἶχε χαμνᾶ ὁμοιότητα μὲ τὸν ἄλλοτε δῆμο τοῦ Ναυπλίου. Ὁ ἀμφοδὸρος ἐκείνος μάλιστα τὸ 1862 εἶχε τρία δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ χειροῦ κομμένα. Ἄλλοτε ἦταν βέβαιον ὅτι, κατὰ τὴν ἐπανόστασι τοῦ 62, ὁ Νταῆ-Γιώργης ἐδραπέτευσε ἀπὸ τὸ Μπουρτζὶ, ἐμπῆρε σ' ἓνα κρηθὶ καὶ κατέφυγε στὴν Κωνσταντινούπολι, ὅπου καὶ ἀπέθανε.

Καὶ ὁ Μπαχώρης ἐπρόσθεσε: «Ἄν ἔξωσε σήμερα ὁ δῆμιος, θὰ ἦταν ἀνδράστημον 85 ἐτῶν, ἐνῶ ὁ Καταστικτὸς Ἀνθρώπος δὲν γάινεται μεγαλιτέρως ἀπὸ 65».

Ἡ «Ἀρσὸπολις» τῆς ἐπομένης ἔγραψε:

«Ὁ Τζαβέλλας, (ὁ Καταστικτὸς Ἄνθρωπος), ἔχει τὴν μνήμην ὀλίγον ἀσθενῆ, κατὰ διαλείμματα ὅμως ἐνθυμείται πολλὰ ἐπεισόδια τῆς παιδικῆς τοῦ ἡλικίας καὶ ἄλλα τῶν περιπεληγῶν του, σχετικὰ μὲ τὰς ἀναμνήσεις τῆς οἰκογενείας του. Αἱ κυρία Ζορηπᾶ καὶ Κριεζότου ἐκτὸν ἐρώτησαν πῶς δὲν τὸν ἔγραψε τοὺς ἀστυνομικῶν φαρᾶν διὰ νὰ τοὺς πληροφοροῦσιν εἰς ἐπίσκεψιν ἐν τῇ ζωῇ, καὶ ὁ Τζαβέλλας ἀπήτησε στὴν ἀδελφὴν του κυρίαν Καλλιόπην Κριεζότου:

— Ἐνόμιζα πῶς εἶχες πεθάνει καὶ σὺ. Ἐδῶ καὶ 25 χρόνια σὺ ἔστελες ἄνθρωπο, κάποιον Ἰωάννην Μπουρρηγῆ, ἀπὸ τῆ φυλακῆς ποῦ ἦμον, νὰ σοῦ πῆ ποῦ καὶ πῶς ἐδραπέδουσαν, ἀλλ' ἀφοῦ εἶδα πῶς κανεῖς δὲν μὲ θυμότανε, ἐνόμιζα πειθὸν ὅτι ἔχεις πεθάνει καὶ σὺ...»

— Καὶ, πράγματι, ἡ κυρία Κριεζότου ἐνθυμείται ὅτι πρὸ εικοσι καὶ πλέον ἐτῶν ἦκουσε μιαν τέτοιαν φήμην διαδοθεῖσαν εἰς τὴν Χαλκίδα, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν ἐξακριβώσῃ...

— Μεταξὺ ἄλλων ἐπισκεπτόμενον εἶδον χθὲς εἰς τὸ σπίτι τοῦ κ. Νικ. Ζορηπᾶ καὶ τὸν κ. Θ. Φαλιεζὸ Κολοκοτρώνη, πρῶτον ἐξάδελφον τοῦ Τζαβέλλα, ὁ ὁποῖος, εἰς ἄκρον συγκεκμημένος διότι ξαναβλέπει, γέροντα αὐτοῦ, γέροντα ἦν τὸν ἀρχαῖον τοῦ φίλου καὶ συμμαθητῆ καὶ σπυροφρον τῶν νεανικῶν τῶν χρόνων, μᾶς εἶπε:

— Ἐἶνε αὐτὸς, αὐτότατος, κύριε, ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας. Τὸ βῆμα τῶν του, ἡ στάσις του, τὰ μ-

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ
ΤΟ ΤΕΛΟΣ

(Τὸ τελευταῖον ποίημα τοῦ ΑΓΓΕΛ. ΒΛΑΧΟΥ)

Τὸ τέλος ἐπληρώσεν, ἡ ὥρα μου σημαίνει, τὸ φῶς τῆς ἐσχάτης μου αἰσθανομένης πνοῆς. Ὁ βίος ὅν μ' ἐπύκρνε, τὸ τέλος τοῦ μ' ἐβέραιε.

καὶ ἔλεθον μ' ἀφαιρεῖ τὸ βάρος τῆς ζωῆς, Ἰσοειλὲς τὸ κόπελλον ἔκενασι τῆς μοῖρας, καὶ ἦτο ἀγῶν ἀκόμητος, πικρία, δάκρυ, πόνος. Εἰς τὸν πυθμένα τὸ σκαῖον, κατηραμένον γῆ-κορον, τυφλόν, ἀνίστηρον, ὡς ἄβλον τοῦ ἐγῆ-ρος,

Ἦλθον τέλος ἡβᾶ ἡ λυτρώσις· τὴν ἀπαλὴν τοῦ (χειρὰ ὁ λυτρωτῆς ἐπάνω μου αἰετᾶ - αἰετᾶ ἐκτείνει καὶ μένει δίχως ἐρμηκτοῦ ἡ ἀπῆνης μου μοῖρα. Μὴ με βρησιγῆν ἠθησκοντα κανεῖς. Ἥδῃ ἡ γα-λῆν) ἌΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Δ' Ἰβριος 1914.



ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΔΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΦΕΝΤΙΑ ΤΣΟΡΝΙ

Ο ΚΥΡ ΝΕΝΤΣΟ ΠΙΣΑΡΟΦ

Σας μεταφράζουμε σήμερα ένα ακόμη κομμάτι απ' τη φιλολογία των γειτόνων μας. Ο Βούλγαρος διηγηματογράφος Φέντια Τσόρνι ελκε από τους πιο διάσημους λογοτέχνες στη χώρα του.



Α σάς διηγηθώ μιά πολύ αληθινή ιστορία, της οποίας ήρωας είναι ένας γνήσιος Βούλγαρος.

Ο κύρ Νέντσο Πισάρωφ, λογιστής σ' ένα γραφείο της οδού «Τσαρκόφσκι», φτωχούσε μέσα στη μετριότητα του. Στόν έμποροκό κόσμο δεν ήπνε άλλος υπάλληλος εντιμότερος απ' αυτόν. Είνε αλίθεια πός ο μισός του δέν ήτανε και μεγάλος, μπό ο κύρ Νέντσο δέν ήταν άνθρωπος με αξιώσεις και τα κατάφερνε πάντοτε, όπως κι' όπω. Το μόνο πού δέν στενοχωρούσε όζωια, ήταν πός δέν είχε κατορθώσει να παντρήνη την κόρη του, και τό όνειρό του ήταν πάντοτε να τη δώσει σ' ένα φρόνιμο και πλούσιο παιδί. Ωστόσο, δέν άπελιζότανε ποτέ...

Μά ξαφνα συνέβη κάτι πού προσένησε μεγάλη χαρά στο ταπεινό παιτί του κύρ Νέντσο. Ένα από τα καλύτερα και τα πλουσιότερα παιδιά της πόλεως ζήτησε τό χέρι της κόρης του.

Ο Νέντσο πέταξε απ' τη χαρά του. Ο Θεός ός είναι μαζί σας, και με όένα και μ' εκείνη! είτε στο παιτό.

Κι' αληθινά, δυό εβδομάδες αργότερα, έγινε ό γάμος. Θάλεγε κανείς πός μια βασιλοπούλα παντρεύεται, κι' όχι ό κύρ Νέντσο δέν είχε δοκιμάσει την ευχαρίστηση ν' άνεβη σ' αυτοζήνη. Πολλές φορές όταν, βγαίνοντας απ' τό γραφείο του, έδλεπε να περνούν μπρος το πολιτεζέστατο αυτοζήνη, μέ κάτι κυρίες ξαλιμένους μέσα με μακιγιαρίστη, ό Νέντσο τους έφρανε ένα ζηλότυπο όλεμμα κι' έδγαζε μέσα από τα κατάβηδα της ψυχής του έναν σιωπηλό άναστεναγμό.

Τι θαύματα πράγματα! Τέσσερα κομμάτι αυτοζήνητα σταμάτησαν μπρος στην πόρτα του κύρ Νέντσο. Στό πρώτο ά ανέβαιναν όι γονείς της νύφης, στό δεύτερο όι νεογάντροι και στό δυό άλλα όι στενοί συγγενείς. Ο Νέντσο Πισάρωφ δέν πίστευε στό μάτι του...

Μά έδω πρέπει ν' άνοιζόμνε μιά παρένθεση. Σ' όλη τη ζωή του, ίσαμε τότε, ποτέ ό κύρ Νέντσο δέν είχε δοκιμάσει την ευχαρίστηση ν' άνεβη σ' αυτοζήνη. Πολλές φορές όταν, βγαίνοντας απ' τό γραφείο του, έδλεπε να περνούν μπρος το πολιτεζέστατο αυτοζήνη, μέ κάτι κυρίες ξαλιμένους μέσα με μακιγιαρίστη, ό Νέντσο τους έφρανε ένα ζηλότυπο όλεμμα κι' έδγαζε μέσα από τα κατάβηδα της ψυχής του έναν σιωπηλό άναστεναγμό.

Θέέ μου, έλεγε μέσα του. Άς πού δινόταν μιά φορά τοιλάχιστον ή ενοκία ν' ξαπλώσω κι' έγω επάνω σ' αυτά τα δερμάτινα μαζιλάρια και να φωνάξω στό σωφρέ μ' όλη μου τη δύναμη: — «Εμπρός, μαγκούφη, τράβα γρήγορα όπου θέλεις, όπου βλέπουν τα μάτια σου!».

Μιά μέρα ό κύρ Νέντσο δέν μπόρεσε πειά ν' αντισταθή στόν πειρασμό, κι' άρχισε να σφρονοζήνη δικιά γήνο από τα ταξί πού στεκόνοισαν γοαμμή στό δρόμο.

— Άς γίνη ό,τι γίνη! σκέφτηκε τέλος. Αυτή τη φορά θ' άνεβώ, τελείωσε!

Και μίλησε σ' ένα σωφρέ: — Άκουσε έδω, παλληκάρι μου, τού είτε, πές μου πόσα θέλεις για να με πάζ ίσαμε τό Πασάρεβο, ός ποίμε, και να με ξαναφέρεις πίσω;

Ο σωφρέ τόν κούταζε με κάποια δυσπιστία και μουρμούρισε ανάμεσα στό δόντια του: — Όμ μου δώσης πεντακόσια λέβα!

Γιά μιά στιγμή, άνικανός να άντισταθή στόν πειρασμό του, ό Νέντσο σκέφτηκε να πληρώση αυτό τό ποσό. Μά, ξαφνα, μίλησε μέσα

προς τό πόδι, τα χέρια του προδίδον την Τσαβελλική του καταγωγή! Δέν έχω καμιά άμφιβολία!...

Τήν άλλη μέρα, τέλος, ή ίδια εφημερίς έγραψε: «Η περιπετειώδης μυθιστορία τού Καταστικτού Άνθρώπου εξακολουθεί να είνε άντικείμενον συνομίας καθ' όλην την πρωτεύουσαν. Αί άποκαλύψεις τού έν Κακούτσου ίερώς ενέβαλον εις άνησυχίαν και ατάξ τας άξιότιμους οικογενείας Ζομπιά, Κριζόζουτ και Τσαβέλλα. Η έν τή Άυτονομία γενομένη έρευνα και ή βεβαίωση ότι ό Καταστικτός Άνθρωπος δέν είνε ό δήμος Νταή - Γεώργης, τούδ είχε κάπως άνακουφίσει. ΆΜ' έπειδή ή υπόθεσις περιπλέκεται, ό δέ ίερώδς έπιμένει εις τούς ίσχυρισμούς του, ή περιπλοκή αυτή είνε τόσο σπουδαία, ώστε ήρώσασμε ότι θ' αναλάβη την ύπόθεσιν ή Εισαγγελλία. Έν τούτοις, αί κυρίαί της έδιαφερομένης οικογενείας τίποτε άπ' όλα αυτά δέν θέλουν ν' άκούσουν και, πεισματικά πλέον ότι έχουν ενόπιόν των τόν Δημήτριον Τσαβέλλα, άπορρίπτουν εξ άρχής πσαν εφραζομένην ύπόνοιαν ή άμφιβολίαν. Το περιεργον είνε ότι και αυτοί ό φίλοι της οικογενείας και συμπαθητά τού Δημ. Τσαβέλλα, όι μεταβίβαν να ίδούν τόν άπολωλότα και εύθρόβητα, διηρέθησαν εις δύο στρατόπεδα άντίθετων γνώμων».

Μέσα εις τόν κικεόνα αυτόν ήρθε ξαφνα να ρίξη μιά άκτινα φωτός ή μαρτυρία ενός φαρά Άθηνάου όνόματι Κυρατζά. Ο φαράς αυτός παρουσιάσθη στό Διευθυντή της Άστυνομίας και διηγήθη όσα περιεργα θά έξιστορήσομνε στό έπόμενο φύλλο...

του ή φωνή της Βουλγάρικης τοιχοποιίας. Ήταν δουλειά αυτή, ένας άνθρωπος πού τριάντα χρόνια έξοικονομούσε και τη δεκάρα, για να συντηρήση την οικογένειά του, ένας άνθρωπος πού δέν είχε επιτρέψει ίσαμε τώρα καμιά σπατάλη στόν έαυτό του, να δώσει, σ' αυτά τα δύσκολα χρόνια πεντακόσια λέβα, για μιά τέτοια διασκέδασι, χωρίς κανένα σκοπό; Ποτέ!

— Αυτό δέν γίνεται, άναστενάξτε ό Νέντσο, αποφασισμένος να μήν ξαναυπλόγηστη παρόμοιες άνοησίες.

Μά τό ίδιο βράδυ, είδε ένα τρομακτικό όνειρο: Πώς τάχα ήταν μέσα σ' ένα κομμάτι αυτοζήνητα και πός περνούσε κάπου εκεί, πός τα ύψώματα της Βίτοσας... Άνεβάνε τες κορυφές και κατέβαινε τες χαράδρες τού Στριμώβου, πετούσε σαν σάιτα άπάνω στό μεγάλο δρόμο της Δουβνιτσας...

Έτσι ό Νέντσο Πισάρωφ έμεινε με τόν καϊμό του, όσωπο έγινε ό γάμος της κόρης του με τό πλούσιο άροντάοιδα. Και όταν είδε ξαφνα τα τέσσερα αυτοζήνητα να σταματούν εμπρός στην πόρτα τού σπιτιού του, ό κύρ Νέντσο ξέχασε τη χαρά τού γάμου μπροστά σ' αυτή την καινούργια κι' άναπάντητη χαρά.

— Σ' ευχαριστώ, Θεούλη μου, έλεγε μέσα του σχεδόν με δάκρυα στό μάτι, σ' ευχαριστώ πού μ' άξιώσατε να ζήσω ίσαμ' αυτή τη στιγμή!

Η δυό συμπεθέρες καθήσανε μέσα στό πρώτο αυτοζήνητο και ό κύρ Νέντσο πήρε θεσί δίπλα στό σωφρέ. Και ξεζίνησαν.

Όταν όμως τα αυτοζήνητα άρχισαν να τρέχουν κατά μήκος τού μεγάλου δρόμου τού Πασάρεβο, ό κύρ Νέντσο άρχισε να τραβά με τρούμο τό σωφρέ από τό μαντί.

— Άκουσε, παλληκάρι μου! Μήν τα βάζεις λοιπόν με τό διάβολο! Πήγανε λίγο σιγώτερα, γιατί όλα μπορούν να συμβούν!

Έγρτασαν έπειτα στις επικίνδυνες στρώμας τού Ιοκάρ. Χλωμός άπό την τρομάρα, ό Νέντσο κούταζε τη ρόδα τού άμάξιου, πού θαρρείς και άγγιζε τό χείλος της άβύσσου.

— Πρόσεξε, λοιπόν, παιδί μου, μπορεί νάρθη τόσο γρήγορα μιά συμφορά!...

Έξαφνα, από την άλλη άκρη τού δρόμου, φάνηκε ένα κόροφο φωτισμένο με ζυλεια. Στο πρόσποπο τού Νέντσο φορούσε δέν άπόμεινε ούτε στάλα από αίμα.

— Πάσι!... Έδώ θά πεθάνομνε!... μουρμούρισε.

Τού καινόταν πός τό αυτοζήνητο τραβούσε ολόδια και' επάνω στό κάρο μ' έβγαλε ένα σπαρακτικό αή, πού ήταν ή τελευταία κρανηγή της άγονίας του. Τα δυό άμάξια σε λίγο θ' άνταμονόνοισαν στό στενό δρόμο πού τόν έφραζε από τη μιά μεριά τό βαθύ γατάκι, και θά τοιμάριζαν! Έτσι, άπελιτισμένος πειά, ό κύρ Νέντσο, άνοιξε την πόρτα τού αυτοζήνητου και ριχτηκε στό άριστερά, στην άκρη τού δρόμου, προς την πλαγιά!...

Η γυνάικς έβγαλεν μιά κρανηγή τρούμον και ό σωφρέ σταμάτησε, κατάπληκτος, κάποιον πενήντα βήματα πύ πέρα... Η γυνάικς εφρόνιζεν άκόμνη, ό γαμπρός έτρεξε με τούς άλλους, ή νύφη λιποθύησε μέσα στό αυτοζήνητό της, ένθό ό διατιζόμενος ό Νέντσο κοιτάζανε κατατιζόμενος και άναίσθητος άπάνω σ' ένα σωρό από πέτρες, στην άκρη τού δρόμου. Προσπάθησαν να τόν σηρώσουν, μιά έκείνος έβγαλε ένα γούλιμα παρατόνον και φώναξε:

— Μή μ' άγγίζετε, μη μ' άγγίζετε! Έξω τό ένα πόδι σπασμένο!

Η γυνάικα του έκλαψε δίπλα τού άπελιτισμένου και ψιθύριζε:

— Θεέ μου, Θεούλη μου!... Τέτοια μέρα μάζ ήταν γραμμένο κι' αυτό!...

— Άχ, τί κάνει τό κακό μάτι, τό κακό μάτι πού σκάει και την πέτρα άκόμια!...

Τέλος, με μεγάλη δυσκολία μπόρεσαν ν' άνεβάσουν τό Νέντσο στό άμάξι και να ξαναγυρίσουν στη Σόφια.

Και τώρα, ό Νέντσο Πισάρωφ έχει δυό μήνες στό νοσοκομείο, με τό πόδι βαλμένο στό γύφο, και με τα αυτιά βουλωμένα με βαμπάκι. Δέν μπορεί να ύποφερη τό θόρυβο τού δρόμου και πρό παντός τα κορναρίσματα τών αυτοζήνητων.

Η κόρη του είνε τώρα παντρεμένη. Έχει δικό της αυτοζήνητο. Μά ό Νέντσο, ό φτωχός Νέντσο, είνε τόσο δυστυχισμένος! Όμ μείνη σ' όλη του τη ζωή μ' ένα πόδι! Όύτε να περπατήσει ελεύθερα θά μποοή, ούτε ν' άνεβη σ' αυτοζήνητο... Αυτό σκέφτεται στό νοσοκομείο, και τό στήθος του φουσκώνει. Τα μάτια του βουρκώνουν... Κλαίει, κλαίει σαν μικρό παιδί, ό φτωχός ό Νέντσο. Ο Θεός, ό καλός Θεός, τοίστειτε μιά ευτυχία και μιά συμφορά μαζί!...

Πάντρεψε την κόρη του κι' έμεινε σακάτης!... Άλλοιμονο!... Άλλοιμονο!... Καμιά χαρά στόν κόσμο αυτό δέν μένει ός τό τέλος χωρίς δάκρυα!...

ΦΕΝΤΙΑ ΤΣΟΡΝΙ

